

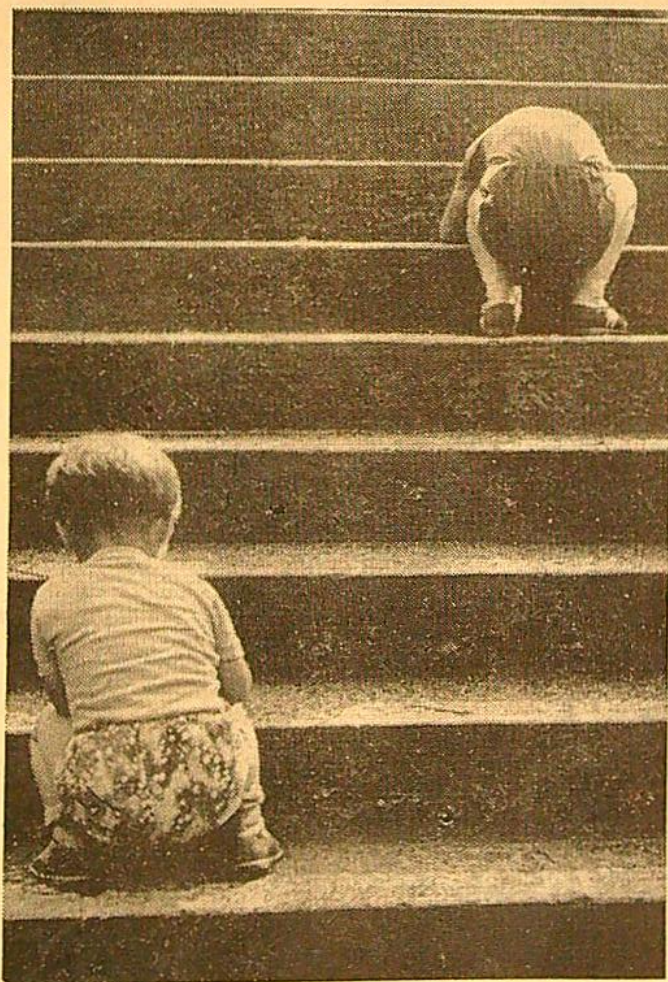
E676

Přejeme ...

10. srpna

35. JIRÁSKŮV HRONOV

aby inscenace naší i cizí klasiky, které jsou pevnou kostrou ochotnického divadla, byly stálým podnětem pro objevování hodnot i souvislostí s dneškem. Aby klasika nebyla jen pláštíkem, pod nějž se skryje všechno, i nehodnotné. Klasika je zaručeným magnetem návštěvnosti, ale to znamená větší nároky na uměleckost, důstojnou jména autora. To přání neplatí jen souboru z Třebechovic, ale celému ochotnickému divadlu.

DEN OKRESU TRUTNOV

15.30 — Uvítání divadelního souboru Zeyer
PKO České Budějovice na schodišti divadla

Velké pódium na náměstí (17.00) Koncert dechové hudby ZK Dolu Zdeněk Nejedlý z Velkých Svatoňovic — (18.00) Módní přehlídka n. p. KARA Trutnov, big-beatová skupina Strojklubu Vrchlabí, taneční orchestr KABLO 5 Strojklubu Vrchlabí, vystoupení souboru HORAL ODPM Vrchlabí — Malé pódium u pramenů (20.15) Dostaveníčko s vrchlabskými filmaři — pásmo úspěšných amatérských filmů, vrchlabské soubory hrají k setkání s patronátním souborem — ZK ROH MAJ Slávie (22.00) Setkání se souborem Symposion JKP Třebechovice pod Orebem

Zítřka — ZK ROH MAJ Slávie (9.00) Veřejná diskuse
— Úvodní slovo Dr Milan Obst: O herectví

Ukázky herecké práce: posluchači DAMU pod vedením prof. Antonína Dvořáka

Jiráskovo divadlo 10. 8. v 16.00 a 20.00 hodin

Divadelní soubor Symposion JKP Třebechovice p. O.

Bratři Čapkové

Ze života hmyzu

Sme radi...

Při uzavírkách minuloročního časopisu „U nás“ položil som skeptickou otázku: „Pýtala sa...“ prečo nebude v roku 1965 usporiadaný Jiráskov Hronov ministerstvom školstva?

Bolelo nás i len pomyslenie, že sa nemáme po roku znovu stretnúť v tvorcom divadelnou ovzduší.

Sme poviadači Východoslovenským krajským orgánom, že sa ujali s takou láskou organizovať 35. jubilejný Jiráskov Hronov a prostredníctvom jeho svolal celú ochotnícku obec nášenečov.

Dôkaz obľúbenosti „Jiráskových Hronovov“ u slovenských divadelných ochotníkov sa najlepšie prejavil v hromadných autobusových zájazdoch lptovsko-mikulášskeho domu osvetly, ochotníkov z Dovalova na čele s riaditeľom Laufom a režisörom hrádocko-porubčianskeho súboru I. Senšlom. Sú tu mnohí ochotníci z Púchova, B. Bystrice, Zvolena a celého Západoslovenského kraja.

Sme rad, že sme sa v Hronove znovu stretli a veríme, že sa budeme stretávať v Hronove každoročne bezohľadu, kto bude ich usporiadateľom.

Ján HOLOŠ, Bratislava

KULTURNÝ DŮM V TŘEBECHOVICÍCH POD OREBEM, KTERÝ BYL VYBUDOVÁN DIVADELNÍM SOUBOREM

kritika

Brněnské divadelní studio přináší ve své inscenaci dvou Mrozkových aktovek evidentní hodnoty. Můžeme za ně jistě považovat zvládnutí základního divadelnického řemesla, hereckou, režijní a scénografickou fantazii, cit pro pochopení soudobých jevištních prostředků, i schopnost přejít od tvořivosti k tvorbě. Kdybychom vycházeli jenom z faktu, že jejich představení je ve srovnání s ostatními inscenacemi JH na míle vzdáleno základním ochotnickým pokleskům, pak by se nám jistě chvála nevešla do rozměrů naší rubriky. Soubor svou inscenací požádal o zvýšení kritické lafky, které jistě nebude považováno za kladení neúměrných požadavků „na ubohé ochotníky“.

Problém většiny našich inscenací Mrozkovy (a nejen Mrozkovy) dramatiky spočívá v tom, že v nich v duchu jiné dramatické poetiky hledáme příběh, zápletku a figurky s charakteristikami. Mrozkova tvůrčí metoda však vykládá svět prostřednictvím paraboly. Její hry znamenají jen to, co znamenají, nelze v nich hledat žádnou alegorii, jsou s naší skutečností pouze analogické. Tvůrcem analogie není jeviště a herec, ale divák. Tuto metodu tvorby plně odhaluje první ze dvou aktovek, které jsme včera viděli. V aktovce Na širém moři postihují brněnští herci celkem správně komičnost výjimečně absurdní situace tří trosečnicků, kteří musí jednoho ze svého středu sníst. Ale tuto situaci už dále rozvíjejí jen na základě dějového principu (Bude trosečnick sněden nebo ne?), který nijak neomezuje vnější hereckou komiku. A tak se stane, že právě ta nabude postupně v inscenaci vrchu. Ve hře je nucen jeden z trosečnicků přijmout stanovisko, které je v hlubokém rozporu s jeho smýšlením i životní logikou. Než ho však přijme, projde všemi „peripetemi“ základní situace. (volební kampaň, útok na city, konečně přesvědčení) — Jenomže právě tahle měnící se situace je komediálností inscenace zatlačena do pozadí a výklad smyslu „historie“ tří trosečnicků je oduzen.

Druhá aktovka, Mučednictví Petra Oheye je jednou z prvních Mrozkových her a proto si v sobě uchovává v daleko větší míře charakter satirické komedie, která je souboru, jak se ukazuje, bližší. Svoji roli tu ovšem hraje i obsazení, které je přece jen slabší a méně vyrovnané než v prvním případě. A potom i tady je rozvinutí absurdní situace inscenacím základem. (Domov je zbaaven soukromí, úřední aparát, který má člověka chránit, ho ničí.)

Poučení, které pro nás z obou představení aktovek vzniká, nijak nezníží hodnotu vykonané práce brněnského souboru. Spíše naopak. Jsme povděční, že soubor na Hronov tuto problematiku přinesl a že se pokusil s ní se vyrovnat. Tyto problémy se nedaří, jak víme, dnes řešit s uspokojivým výsledkem ani v profesionálním divadle.

LADISLAV RYBIŠAR

Hrůza, se školním stupínkem patřím pod jedno ministerstvo! Praktikábl

ETZLER

Moderní umění se ve vztahu ke svému vnitřnímu vyznačuje mimo jiné značně zvýšeným napětím mezi dílem a vnímajícím subjektem. Jestliže na hronovské jeviště pronikají i v amatérském rozměru nové a nekonvenční inscenační postupy, je přirozené, že i v hledišti roste míra toho napjatého vztahu, který pak hledá uvolnění v divákově nutnosti sdělit názor a zaujmout stanovisko. Proto příznácným rysem prvního dne práce krajských divadelních klubů byla živá diskuse a ukázalo se, že byly zbytečné obavy o to, zda čtyřhodinové sezení nebude třeba alespoň z poloviny vyplňovat přednáškami lektorů, které by diskusi usměrnily tak, aby nezabíhala k podrobnostem. První den dokonce naznačil, že pokud budou tyto výklady teoretizovat přes míru, mohou se tady se zájmem účastníků minout. Ostatně v řadě kroužků si lektoři tento fakt uvědomovali a výklady uváděli až jako shrnutí výsledků diskuse nebo jimi diskusi jen prokládali, podněcovali či usměrňovali. Je ovšem třeba říci, že jen výjimečně se v klubech odbíhalo od podstatných a zásadních problémů prvních letošních hronovských inscenací.

V klubu režiséru Východočeského kraje se sešlo 18 posluchačů, kteří pokračují ve svém seminárním způsobu práce, započatém na loňském Hronově. Během uplynulého roku však uskutečnilo Krajské osvětové středisko v Hradci Králové dvě další setkání těchto členů se svým lektorem dr. Obstem, který také hodnotil jejich písemné práce — dramaturgicko-režijní koncepce konkrétních her.

Včera přišel mezi členy klubu další lektor Jaroslav Horán, režisér Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Svým svěřencům se představil vtipným životopisem. Seminář zahájil přednáškou o podstatě herecké práce. O pečlivé přípravě i bohatých zkušenostech svědčí příklady, které uváděl z vlastní režijní práce i ze svých zkušeností asistenta režiséra O. Křeji. A. Radoka a J. Plouška. Zvolil přítažlivý způsob a řeč bohatou na metafory a přirovnání. Posluchači se těšili, že se s tímto lektorem setkají častěji, aby načerpali ze všech pramenů do přehady a pro turbiny svých záměrů proud obrazů myšlenek a citů.

V další části pak využili posluchači možnost konfrontace svých představ i dojmů z prvního hronovského představení se záměry režiséra Tvrdohlavě ženy, inž. Housíka, který je rovněž členem klubu. Byla to živá beseda s nevědím a nearanžovaným „temporytmem“. Od názoru, že radost z hravosti stučí k úspěchu na Hronově až k obdivným a vdeknutým odám na adresu režiséra a jeho zapálených svěřenců.

Přesto, že diskuse pokračovala i v kuřáckých přestávkách a její gradace vyvolávala již infarktní ozduší, těšil se svorně členové tohoto klubu na další setkání, již ne v tenkých skamňách pro Žaky ze ZDS, ale za stoly s ubrusy a kytičkami.

ZAVORAL

včera
9,00

Umožněte účast všem zájemcům o pohovory poroty se souborem také v dobrém prostředí!

Nevyčítejte jedněm, že prodávají svou hravost za 8,— Kčs na diváka, když radost z hravosti začíná mít v ochotnictví dobrý kurs!

Svědectvím toho, že výběr letošních hronovských představení nebyl lehký, je dopis souboru ZK Vagonka Tatra, který uveřejnil Divadelní zpravodaj Měst. domu osvěty v Praze:

„Byli jsme vybráni, abychom 14. srpna t. r. vystoupili v Hronově s hrou Jana Drdy Dalská bába. Toto pozvání jsme byli nuceni s poděkováním odmítnout, a to ze dvou důvodů:

1. Vzhledem k tomu, že jsme vystoupili z ústředně řízených soutěží, nepočítali jsme s podobnou možností a dali jsme souboru na měsíc července a srpen dovolenou.

2. Naše vystoupení ze soutěží bylo motivováno nesouhlasem souboru se způsobem, jímž je naše ochotnické hnutí řízeno a tudíž i se stavem, v němž se jako celek nachází. Docela zničená tradice našich Hronovů je jedním z nezanedbatelných důvodů tohoto našeho rozhodnutí. (Zaujatoost některých pracovníků ŮPS pro divadlo, vůči tatrováckému souboru a prakticky vůči němu používané jsou důvody vedlejšími a tudíž zanedbatelnými.)

Domníváme se proto, že i v případě, že by bylo možno soubor připravit, by nebylo správně navrhovanou nominací přijmout a rozhodli jsme se tak, jak vpředu uvedeno.

TATROVÁCI“

CO TOMU ŘÍKÁTE?

CO TOMU ŘÍKÁTE?

otepzník

absurdní komedie

DOPIS

nikoli z musea, ale z července

1965

Slovo ke hře

Před čtyřiatřiceti lety komedie bratří Čapků *Ze života hmyzu* nejen šokovala, ale současně i lákala širokou obec diváků. Potvrdily to kritiky, recenze a články, které se objevily hned po Hilarově uvedení v Národním divadle v levicovém i pravicovém tisku (Vodák, Fischer, Hilbert, Majerová, Nejedlý), i nespočet profesionálních a amatérských inscenací, stejně jako překlad hry do pěti jazyků, inscenace v New Yorku, Varšavě, Miláně, Tel Avivu, Vídni, Oslu, Leningradu, rozhlasu BBC, televizi BBC atd.

Co tolik lákalo inscenátory na této Čapkově hře?

Těžko posoudit, zda to bylo „mysterium ve smyslu docela starém a naivním, ve kterém jako ve středověku vystupuje ztělesněná Lakota, Sobectví, Ctnost, jenomže personifikována do podoby hmyzí“ (autoři v předmluvě ke hře), či právě nejvíc přitahovalo autorské filosofování o smyslu života, vedené přes životně zkušenu a společností vyhoštěnou postavu Tuláka?

Těžko říci, zda nelákalo vypouklé a na první pohled metaforicky jednoznačné zrcadlo hmyzího světa, které fungovalo v prvních hilarovských in-

scenacích jako hluboká analýza rozkladu vědomí buržoasie. Té buržoasie, která vyměnila hodnoty lásky za jejich vnější ukájkovou erotickou tvář a poznamenala práci lidí hamižnou touhou po podnikavosti, buržoasie, pro kterou „z práce se ztratilo všechno, co ji činilo morálním faktorem při sebeutváření člověka, uplatnil se v ní výlučně hmotný zájem, seschla se na honbu za majetkem“ (Matusška).

Václav Havel konstatuje ve své studii o Josefu Čapkovi novou myšlenku o srážce dvou koncepcí ve hře. První označuje tu, která bere hmyzí svět jako záminku k satíře na společnost, druhá navozuje neradostný závěr o nutnosti analogického řádu ve světě člověka. Dráždivá mnohoznačnost, vznikající rozparem těchto dvou koncepcí, smazává z dnešního hlediska už trochu banální a schematickou ústřední metaforu. Neříká tedy nadčasovost díla také v tom, že hra „člověka hmyzem zároveň kritizuje a ospravedlňuje?“ (Havel).

V každém případě, jak vysvítá z množství režijních koncepcí i kritických ohlasů (včetně obvinění autorů z pesimismu a narychlo připsaného druhého závěru hry) jde o dílo myšlenkově mnohoznačné. A právě tato mnohoznačnost bude asi dnes prvním předpokladem nových inscenačních podob hry.

-lr-

Trutnov hlásí

Po náhlém ochlazení se dnes Hronov prozíravostí patronů ohřeje. — Ne-li na sluníčku, tedy alespoň při pohledu na skvostné kožichy módních vývojových linií.

Dámy, muže dnes vezměte s sebou, vánoce jsou na krku!

O svůj soubor — JKP Třebechovice — se začali Trutnováci zajímat již před Hronovem. Občané města Trutnová mohli *Ze života hmyzu* vidět na výměnném představení, které se hrálo již v červenci.

A se jménem města Vrchlabí se zase vybaví dva národopisné soubory *Krakonoš* a *Hořec*. V Hronově dnes vystoupí nový soubor *Horál*, který na tradici obou souborů navazuje.

Vrchlabí je tvůrčí líheň okresu — žije tu spisovatelka Marie Kubátová, Miloš Gerstner obohatil repertoár divadel báhorkou *Đábelské klíče*, kterou letos v květnu uvedlo lužicko-srbské divadlo v Budyšině.

Přání hronovským návštěvníkům — viz všechna předchozí čísla *Zpravodaje* 35. Jiráskova Hronova.

nOn

VOLÁNÍ PO PROSTORU — Stojíme na jedné noze, dýcháme vydecháný vzduch malého sálku Jiráskova divadla. Co kdyby tak pružné pořádatelé na základě prokázaného zájmu přenesli diskuse poroty s účinkujícími soubory do větší místnosti. I kdyby svítilo sluníčko, najde se dost těch, kdož vymění dvě hodiny na koupališti za dvě hodiny zasvěceného povídání o představeních.

ANI LETOS si nemůže Hronov stěžovat na nazájem profesionálních divadelníků. Včera večer jsme se potkávali ve foyeru Jiráskova divadla po letech opět s profesorem filosofické fakulty KU, divadelním kritikem Dr. Janem Kopeckým, s pracovníci ministerstva školství a kultury Jarmilou Drobnou, s režisérem Divadla Čs. armády v Praze Františkem Štěpánkem. Ve společnosti švédských hostů potkáváme i divadelního teoretika a překladatele Jana Raka. Všechny tedy dodatečně na Hronově vítáme a přejeme jim příjemný pobyt.

EJCHUCHŮ ... Hronov žije nejen kreacemi amatérských herců. Každý podvečer si také může na lavičce na náměstí s vervou zadírgovat bábicka dechovku, zazpívat si k tomu, prohlédnout si nové modely a u pramenů se na chvíli pro změnu opíjet poezií. — Je zkrátka v Hronově živo.

KRÁLOVSTVÍ Dr. LHOTOVÉ — Smutno je v pracovně novinářů. Bývaly doby, kdy se tu rvali redaktoři o telefon a psací stroje zpívaly mnohdy i v kvartetu. Letos se z pracovní novinářů stalo království Dr. Lhotové. Její stroj zpívá sólo a Dr. Lhotová sama terčeto jako redaktorka Čs. rozhlasu, dopisovatelka *Práce* a *Zemědělských novin* závoreh.

STOP

ZPRAVODAJ 35. JH — Vydává stáb 35. JH
Redakce: Petr Průša, Ladislav Rybišar, Jifi
Valenta — Cena 0,50 Kčs. — MTZ 413 Hronov

N-10*51791